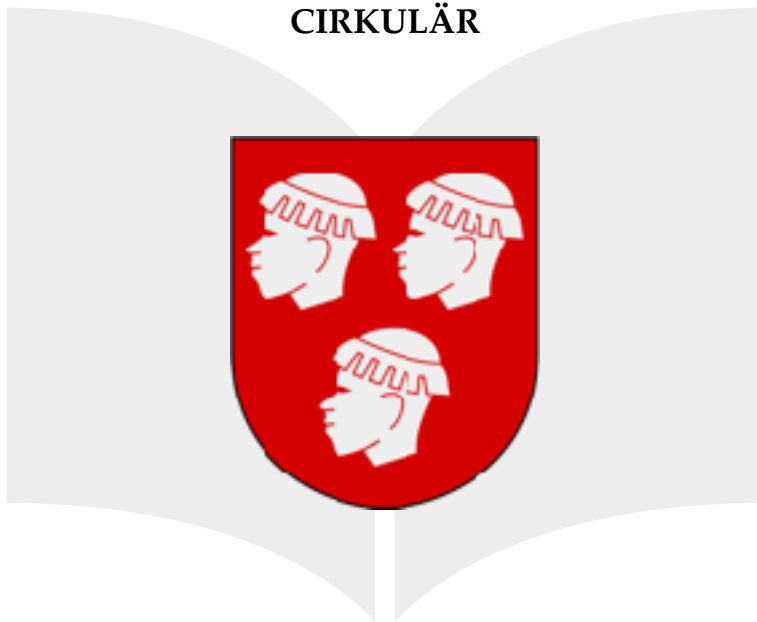

**PASTORALTEOLOGISKT
CIRKULÄR**

I VÄXJÖ STIFT

Årgång 2 : Nummer 2
1 februari 2023

Har vi en tendens att tappa bort kärnan?	3
Impulser för predikan	9
Sexagesima eller Reformationsdagen	10
Fastlagssöndagen - Esto mihi	13
Askonsdagen	17
Första söndagen i fastan - Invocavit	20
Andra söndagen i fastan - Reminiscere	27

Pastoralteologiskt cirkulär i Växjö stift (PCVS) drivs ideellt och är (kyrko)politiskt obundet.

PCVS kommer ut den 1 i månaden på databasen

<http://pastoralteologisktcirkular.se>

Databasen Pastoralteologiskt cirkulär tillhandahålls av Erik Keijser och har utgivningsbevis enligt Myndigheten för press radio och tvs beslut 22/01832.

Ansvarig utgivare: Erik Keijser

Ställföreträdande ansvarig utgivare: Gustav Lundborg

Ansvarig utgivare och ställföreträdare kommer att nås via e-post enligt nedan.

Redaktion: Elin Sundelin, Erik Keijser och Gustav Lundborg

Artiklar: tas emot från skribenter som tjänar eller tjänat i församlingarna i Växjö stift.

Manus och förfrågningar sänds till redaktionen@pastoralteologisktcirkular.se

Genom att sända in manus godkänner skribent att materialet lagras och publiceras digitalt.

Har vi en tendens att tappa bort kärnan?

– Spaning med avstamp i tre av pragmatismens lökar

Erik Keijser, stiftsadjunkt.

I Karl-Gunnar Ellversons *Handbok i liturgik* finns det det textrutor för reflektion där han placerar in tankvärdheter som hör ihop med det som skrivs men som hade brutit den röda tråden om det funnits i huvudtexten.¹ I en av dem återberättar han en sedelärande historia från en samling av Anthony DeMellow (1931-1987):

Varje kväll när gurun och hans lärjungar firade gudstjänst brukade deras katt komma in och störa dem. Till slut bestämde gurun att katten under gudstjänsterna skulle vara bunden. Efter guruns frånfälle fortsatte man att binda katten under gudstjänsttid. Och när katten dog, skaffade man en ny katt så att guruns befallning om att katten skulle vara bunden under gudstjänsterna troget kunde följas. Århundradena gick och gurus lärda lärjungar skrev långa avhandlingar om

den liturgiska betydelsen av att en katt stod bunden under gudstjänsttid.²

Rubriken för rutan är Kattens liturgiska betydelse. Den ger en anledning att tänka efter i fråga om skillnaden mellan att något är viktigt för att det har ett visst syfte eller för att det är så här vi gör därför att vi vid någon tidpunkt har bestämt att det är så här vi gör. Här ger våra bekännelseskriterier verktyg för en god urskillning. En del saker är lätta att ta ställning till: det Gud har sagt att vi ska göra ska vi göra och det Gud har sagt att vi ska låta bli det ska vi låta bli. Allt det andra är *adiaphoron*, ting som i sig själva är likgiltiga och som man kan ha eller mista. Augsburgska bekännelsen lär kort sagt att om de skymmer Kristus ska de bort, men att det i övrigt kan leda till onödigt bråk att mixtra med det, så att det därför är bäst att ändra på det om det finns andra goda skäl för det.³ En huvudpoäng i bekännelseskriterierna är att vi inte ska uppgradera *adiaphora*-bruk så att de förstås som sätt att förtjäna Guds nåd eller som gudomliga påbud som det är synd att bryta mot. Jag har börjat fråga mig om det inte finns tendenser i Svenska kyrkan att upphöja vissa ställningstaganden så att de åtminstone i funktionell mening har ett slags gudomlig auktoritet, samtidigt som skälen för ställningsta-

gandena inte är levade. Har det blivit viktigare att katten är bunden under gudstjänsten än att gudstjänsten sker som den ska? På bästa spanarmanér har jag tre exempel: dopet, nattvardselementen och folkkyrkotanken.

Dopet

Varför döper vi? Frågar man föräldrar till ett spädbarn kan de svara: därför att det är en fin tradition. Det skälet kan vi nog se bakom många genomförda dop. Oftare än vi törs tro kan det vara uttryck för en längtan eller tro som man har svårt att finna ord eller mod för att uttrycka. En sådan tynande veke ska vi inte blåsa ut genom att avfärda traditionsskälet som något mindervärdigt. Men när någon kommer och frågar: varför ska jag låta döpa mig - eller - varför ska jag döpa mitt barn, då är traditionsargumentet inte mycket att hålla i handen. Det blir att sätta ljuset under sädesmåttet. Jag arbetar i en satsning som handlar om att stötta församlingarnas arbete med dop. Den bild jag

fått så lång efter mycket hemsidesurfande och församlingsbladsläsande är att i Svenska kyrkans kommunikation och bland medarbetare i församlingar finns en osäkerhet inför frågan om varför dop är något att ha. Det beskrivs som värdefullt, prioriterat och viktigt, men utöver att det är kopplat till hur många medlemmar vi ska ha i framtiden är det svårt att sätta ord på meningen med det. Jag anar en ängslighet: om vi säger vad vi tror om det, kommer det att skrämma bort folk? Här tror jag att Luthers frimod och glädje inför det centrala är något att leva ut:

[E]nvar kristen har hela sitt liv nog att skaffa med att lära sig att förstå dopet och öva denna kunskap. Ty han måste beständigt fara efter att fast tro, vad dopet lovar och giver, nämligen seger över djävulen och döden, syndernas förlåtelse, Guds nåd, Kristus i hans fullhet och den Helige Ande med alla hans gåvor. Korteligen, det är så oändligen stora ting, att om den svaga naturen betänker det, måste den väl tvivla på, om det kunde vara sant. Ty tänk efter: om det finnes en läkare, som sutte inne med konsten att rädda människorna från att dö eller att, om de doge, låta dem snart åter bli levande igen och sedan leva evigt, huru skulle inte människorna då låta det snöa och

Vill du få ett mejl när ett nytt cirkulär publicerats?

Anmäl dig till e-postlistan genom att mejla till

redaktionen@pastoralteologisktcirkular.se

regna penningar över honom, så att ingen för strömmen av rika kunde komma fram. Nu får var och en genom dopet för intet hem till sin egen dörr ett sådant oskattbart läkemedel, som uppslukar döden och bevarar alla människor vid liv.⁴

Luthers exakta ordvändningar kanske vi inte ska efterapa, men vad händer om vi tar något av hans frimod och glädje med oss när vi berättar?

Nattvardselementen

Under coronapandemin rådde osäkerhet om mycket. Trots att biskoparna kort före pandemins utbrott samlats kring en skrift om nattvarden blev osäkerheten stor om hur nattvarden skulle hanteras i den förändrade och föränderliga situationen. Man kunde i och för sig inte begära att brevet, *Fira nattvard - brev från biskoparna till Svenska kyrkans präster och församlingar*, skulle innehålla färdig vägledning för en situation som tog hela samhället på sängen.⁵ Däremot hade det varit rimligt att biskoparna som samlats kring brevet och dess ställningstaganden så nyligen därmed skulle vara så sampratade om fundamentalfrågorna att det skulle kunna gå jämförelsevis enkelt att identifiera teologiska grundförutsättningar att

utgå ifrån i mötet med den föränderliga situationen. Av detta såg vi platt intet. Biskoparna gav sinsemellan olika bedömningar och råd om vad som var både önskvärt och möjligt. Församlingar, kyrkoherdar och andra präster fick det i knät att försöka laga efter läge.

Här finns det stoff för minst en doktorsavhandling. För denna spaning nöjer jag mig med en observation. Frågan om hygien var av lätt insedda skäl i fokus. Utöver frågan om nattvard överhuvudtaget var möjlig var en stor fråga den särskilda utmaning som vinet innebär ur hygiensynpunkt. Varken drickande ur kalken eller initinktion är i det avseendet något för den kvackelmagade att fundera vidare kring. Därför förekom det på sina håll att endast brödet delades ut. Ur hygienisk synpunkt var detta naturligtvis det bästa valet. Vad jag kunde se då, och vad jag kan se när jag bläddrar i min hög med pandemipapper jag borde ha slängt, så mötte detta bruk två motargument: Det ena var att det inte är förenligt med kyrkoordningen (20 kap. 1 §) och det andra var att ett rättviseargument om att inte skilja mellan lekfolk och präster. Inte sällan parades de ihop som om rättviseargumentet skulle vara motivet till bestämmelsen i kyrkoordningen. Skälet att också

vinet på något sätt tvunget skulle delas ut skulle då antingen vara av respekt för den demokratiskt beslutade ordningen eller ett allmänt rättviseskäl eller möjligen dessa skäl i kombination. Det är ett kännemärke för augsburgskt kristna att det är viktigt att brödet och vinet delas ut. Så här motiveras det i biskoparnas råd angående intinktion vid utdelandet av brödet och vinet från 1987:

I lydnad för Kristi instiftelse och ord (1 Kor 11:23-25, Mark 14:22-24) och enligt fornkyrklig sed och reformatorisk lära (Augsburgska bekännelsen 22, med dess apologi) erbjuder vår kyrka både bröd och vin vid nattvarden.⁶

Det står inte i kyrkoordningen att brödet och vinet ska delas ut därför att kyrkomötet har bestämt att det ska vara så – rättviseskäl som grund eller ej – utan därför att det är Kristi egen befallning. Kyrkomötet har inte här beslutat vad ordningen ska vara; de har konstaterat vad den är till dess att Kristus mot förmodan skulle ge oss någon annan befallning. Nu blev det som det blev under pandemin, men den grundförutsättningen är något att återupptäcka och utgå ifrån i den vidare reflektionen om hur vi kan och bör hantera nattvadselementen framgent. I biskopsbrevet är den

grundläggande frågan om varför också vinet ges till alla förpassad till en beskrivning av reformationen som historiskt skeende.⁷ Pandemin har understrukit behovet av att se över det nämnda brevet och då kan en så betydelsefull fråga få ett större fokus. Förhoppningsvis kan en revision också innebära ett tydligare avstamp i den östnordiska evangelisk-lutherska kontexten, snarare än i den nuvarande prägeln av den obestämda "lutherska traditionen" som bestämt ofta genomsyrs av kontinental unionslutherdom.

Folkkyrkan

Det står i Svensk lag att Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka.⁸ Att hon är en folkkyrka är alltså otvetydigt. I fråga om analys av folkkyrkligheten har det skrivits uppsatser och avhandlingar i mängd. En bra orientering om läget fram till och med mil-lenieskiftet finns i Thomas Ekstrands *Folkkyrkans gränser*. I de långa linjer som Ekstrand tecknar blir det tydligt att folkkyrka aldrig har varit ett entydigt begrepp.⁹ Vid övergången 2000 blir det ett bra identitetsbegrepp därför att flera olika grupperingar har laddat det med vad de själva uppfattar som viktigt och identitetsbärande. I det finns det ett överlappande område, men också sådant som inte är

bara är olikheter i tyngdpunkt utan rent av oförenligt med vartannat. Som pragmatisk lösning på kyrkopolitiska slitningar är det en genial lösning att arbeta in folkkyrkobegreppet i den i lag stadfästa identiteten. Men nu kommer det nya slitningar. Det skrivs rapporter och böcker om vad det är att vara folkkyrka i en ny tid, rent av i minoritet. Enigheten om att Svenska kyrkan är och ska vara en folkkyrka är större än vad den kanske någonsin har varit, samtidigt som otydligheten och oenigheten om vad det betyder också den verkar vara i tilltagande. Risken är därmed att striden om begreppet innehåll och betydelse kan bli ett hinder för att ta ställning för vad Svenska kyrkans kallelse är nu och framgent. Där behöver det uppmärksammas att det också innebär att det blir svårare att bevara och utveckla det som olika grupper hade som skäl för att ladda folkkyrkobegreppet med betydelse. Det står där som ett begrepp som vi förutsätts bemästra och förhålla oss till därför att det är genom att något är eller inte är förenligt med en öppen folkkyrka som något är påbjudet eller förbjudet. Men folkkyrkligheten är, trots att den är lagreglerad, ett adiaphoron. Därmed ska vi minnas grundfrågorna: vad ska vi med den till? Vad är poängen med den? Vil-

ken kyrka ska Svenska kyrkan vara? Den diskussionen behöver handla mer om grundläggande motiv och prioriteringar i verkligheten än om vilka förslag som är mer eller mindre kompatibla med den i en viss fråga rådande majoritetstolkningen av ett lagstadgat containerbegrepp.

Framtiden

Från radiospaningarna i P1 har vi ju lärt oss att när det ska spanas så ska det landa i en beskrivning av framtiden. Jag ser två möjliga utvecklingsvägar: antingen fortsätter Svenska kyrkan den inslagna vägen att hellre konservera beslut vars skäl är sedan länge glömda, eller så slår vi in på vägen att ta för vana att börja i grundsanningar snarare än i pragmatiska konsekvenser. Jag förespråkar det senare. Är vi på det klara med vad som är kärnan innanför alla lager kan vi sanna mot oss själva och mot uppdraget möta vad helst som händer. Fäster vi oss bara vid skalet, ja, det kan bli fint det också, men förr eller senare får ihålligheten sina egna konsekvenser, och dem vill nog ingen ha.

Samtalsfrågor

1. Finns det fler exempel på fenomen där det kan vara så att höljet är kvar men kärnan är borttappad?
2. Vem har något att vinna på att återupptäcka kärnorna?
3. Finns det någon som har något att förlora på att förlorade kärnor återupptäcks?

¹ Karl Gunnar Ellverson 2003, *Handbok i Liturgik*, Stockholm.

² Ellverson 2003, s. 15.

³ Se text Augsburgska bekännelsen XV med utveckling i Apologin XV.

⁴ Luthers stora katekes, Fjärde delen: om dopet, 41-43.

⁵ Svenska kyrkan, Biskopsmötet 2020, Fira nattvard : Brev från biskoparna till Svenska kyrkans präster och församlingar, Uppsala.

⁶ Svenska kyrkan 1987, Brödet och vinet i Herrens måltid : Utredning om nattvardselementens beskaffenhet av Kyrkomötet 1987 rekommenderad som underlag för studium och pastoral handläggning, s. 23, utan ort.

⁷ Biskopsmötet 2020, s. 57.

⁸ Lag (1998:1591) om Svenska kyrkan, 2 §.

⁹ Thomas Ekstrand, 2001, *Folkkyrkans gränser : En teologisk analys av övergången från statskyrka till fri folkkyrka*, Stockholm.

Impulser för predikan

Sexagesima eller Re- formationsdagen

Selom Klu, prästvigd i den Evengelisk-lutherska kyrkan i Sydafrika, praktiserar i Oskarshamns församling.

Tredje årgångens läsningar:

Jeremia 23:23-29

Hebreerbrevet 4:12-13

Johannesevangeliet 6:60-69

(Psaltaren 33:4-9)

Rubrik i evangelieboken:

Det levande ordet

Liturgisk färg:

Grön

Kyrkoåret

Sexagesima är andra söndagen före fastan och den åttonde före påsk. Söndagen är den andra av söndagarna före fastetiden eller "Gesimatide". Sexagesima kommer från det latinska ordet för sextionde och hänvisar till sextionde dagen före påsk, även om den faktiskt infaller på den femtio-

sjätte dagen. Sexagesima är släkt med två andra söndagar, nämligen Septuagesima och Quinquagesima. De tre söndagarna före fastan utgör en tid för förberedelser inför fastan och så småningom påsken.

Skriften

Profeten Jeremia hänvisar till falska profeter som har drömmar som inte är värda att lyssna på. Jeremia bönfäller Israel att veta att Guds ord är som eld och som en hammare som bryter ner hårda stenar. Hans ord är kraftfullt hela tiden. Han uppmuntrar dem som har Guds ord att tala ut hans ord. Hebreerbrevet påminner oss om kraften i Guds Ord. Guds ord är levande och kraftfullt.

Dagens evangelieläsning är svår att ta till sig, särskilt utan kunskap om judiska regler för vad man fick äta och dricka och med vem. Judarnas regler för renlighet och helighet gjorde Jesu tal om att äta hans kött och dricka hans blod för att bli frälst närmast ohörbart. Det framstår därför som svårt att följa Jesus och hans ord kan vara lika svåra för den som lyssnar till dem i vår tid.

Jesus påminner också sina åhörare om brödet som deras för-

Finns det något vi skulle behöva prata igenom tillsammans?

Ge ditt bidrag till samtalet till
redaktionen@pastoralteologisktcirkular.se

fäder åt men att de dog senare. Han pekar också på det faktum att de måste tro på hans ord för att leva annars kommer de att dö. Jesus säger att han kommer att återvända till Fadern. Jesu ord ledde till att många övergav honom eftersom de ansåg att hans ord var för svåra. Att äta av hans kött och dricka hans blod var en referens till framtiden där kyrkan kommer att ta emot nattvarden genom bröd (hans kropp) och vin (hans blod).

När Jesus märkte att många lämnade honom frågade han de tolv om de också ville lämna honom. Evangelisten berättar inte för oss om vad resten av lärjungarna tyckte om dessa ord, den berättar bara Petrus svar. "Simon Petrus svarade honom: "Herre, till vem ska vi gå? Du har det eviga livets ord. Vi har kommit att tro och veta att du är Guds Helige. Simon Petrus var välsignad med att förstå att även om orden var svåra och även om det höll på att bli uppenbart att det var svårt att följa Jesus så det fanns inget bättre alternativ än att följa honom.

"Det är anden som ger liv, köttet är till ingen hjälp. De ord som jag har talat till dig är ande och liv. Men det är några av er som inte tror." Jesus visste från första början vilka som inte trodde och vem som

skulle förråda honom, så de som övergav honom förvånade honom inte alls. I själva verket bad Jesus inte om ursäkt för sina ord. Jesus sa tydligt till dem som funderade över att överge honom: Anden är den som ger liv. Köttet hjälper inte alls. De ord som jag har talat till dig är ande och de är liv. Med andra ord, du kanske inte gillar det, men du behöver det jag ger dig för att uppnå evigt liv.

Som redan nämnts handlar dagens budskap om Ordet, Jesu ord, Guds Ord. Om vi går tillbaka till Johannes kapitel 1:1ff inser vi att I begynnelsen var ordet, ordet var hos Gud och ordet var Gud. Allt som skapas skapades genom ordet. Samma ord blev kött och bodde bland människor. Det här är komplicerat. Jesus är därför Guds ord genom vilken allt skapades inklusive mänskligt liv. Ordet (Jesus) talar Ordet, Guds ord är Jesus Kristus som talar Guds ord till sina efterföljare. Komplexiteten är att Ordet talar Ord. Petrus inser att Jesus är Ord som talar det eviga livets ord. Det finns inget liv utanför Jesus eftersom han är Guds ord som skapar allt vi har. Utanför Jesus finns inget liv. Att fly från Ordets Ord är suicidalt.

Guds ord har transformerande kraft att ge liv där det inte finns något liv, Guds ord är levande därav länken till Jeremia som säger att en person som har Guds ord måste tala ut Ordet. I Hebréerbrevet säger författaren att det inte finns något skapat som kommer att vara dolt för Gud. Allt är naket inför Gud eftersom allt skapades genom hans ord. Jag har också funderat över dagens psalm som säger att Guds ord är gott, därför är alla hans gärningar trovärdiga. Psalmisten fortsätter med att påminna oss om att hela den skapade världen skapades genom Guds ord. Hur naturen var innan den stördes av mänsklig påverkan som ledde till klimatförändringar; den var bra, formad av Guds ord. Ordet som i Kristus är skaparen och vår frälsare.

I vår tid

Texten är mycket svår, men Petrus ord lämnar oss inget annat val än att följa Kristus eller lyssna till de Ord som har liv, annars går vi under. Vi måste tro på Guds ord som i Ordet Jesus Kristus. Vårt liv bör styras av Ordet. I sitt försvar i Worms sa Luther: "Mitt samvete är fångat av Ordet". Detta ska förstas utifrån *sola scriptura* men också som *solus Christus* eftersom Ordet också är Je-

sus Kristus. Luther var fången, fångad av ordet. En fånge har inte makt att bestämma och göra saker på sitt sätt utan följer bara tillfångatagarens vilja. En fånge dansar till tonerna av hans/hennes tillfångatagare även om melodin är svår. Petrus ord säger oss att vi måste fångas av Ordet eftersom det bara är Ordet som ger evigt liv. Aposteln Paulus sa en gång: "Jag lever inte längre utan Kristus lever i mig". (Gal 2:20) Detta liknar vad Luther säger när han säger att hans samvete är fångat av Ordet. Luther var beredd att dö i sin fångenskap vid ordet.

Budskap

Petrus säger att Jesus har det eviga livets ord, det finns ingen annan väg: "Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord." Jag ber att vi stannar upp vid dessa ord, låter dem ljuda i vårt hjärta, utmana och uppmuntra oss och påminna oss om att själva säga dessa ord till Jesus när det blir tufft.

Veckans gudstjänster

Till reformationsminnet 2017 togs det fram massor med bra saker. Kanske är denna vecka en bra möjlighet att damma av delar av det?

Fastlagssöndagen - Esto mihi

Denna impuls är skriven av ett datorprogram som går under namnet Chat-GPT. Texten är inte granskad, men styckesindelning har lagts till av redaktionen för läsbarhetens skull.

Tredje årgångens läsningar:

Höga visan 8:6-7

Andra Korinthierbrevet 5:14-21

Markusevangeliet 10:32-45

(Psaltaren 86:5-11)

Rubrik i evangelieboken:

Kärlekens väg

Liturgisk färg:

Grön

Kyrkoåret

Det finns olika sätt att göra en gudstjänst kännas som både karneval och högtidlig under fastan. Här är några förslag:

- Inkludera musik och sånger som är livliga och glada, men som också har en andaktsfull känsla.
- Använd färgglada dekorationer och kreativa element, som t.ex. ballonger och blommor, för att skapa en festlig atmosfär.

- Inkludera element av sakral dans och rörelse i gudstjänsten, som t.ex. processionaler och liturgiska danser.
- Använd en mängd olika ljuskällor, som t.ex. ljuslyktor, för att skapa en högtidlig och andaktsfull stämning.
- Inkludera ett tydligt budskap om fastans betydelse och syfte i gudstjänsten, och uppmana deltagarna att reflektera över sina egna liv och relationer till Gud under fastetiden.

Skriften

Höga visan är en av de mest kända och älskade böckerna i Bibeln, och den handlar om kärleken mellan en man och en kvinna. Den beskriver kärleken som intensiv, passionerad och livsavgörande. Det som är viktigt med det som står i Höga Visan om kärleken som är stark som döden är att det visar på kärlekens makt och intensitet. Det beskriver kärleken som något som är så starkt att det kan övervinna även döden. Detta symboliserar kärlekens evighet och det faktum att den kärleken som finns mellan en man och en kvinna är något som kan överleva tid och rum. Denna beskrivning av kärleken som stark som döden är också ett uttryck för kärlekens kraft att förändra och förvandla individer, det är en kärlek

som kan få en person att övervinna rädslor och svårigheter. Höga Visan är också en allegori för kärleken mellan Gud och människan, där kärleken mellan man och kvinna är en metafor för kärleken mellan Gud och människan, och det visar på Guds stora kärlek och närvaro i våra liv och vår eviga relation med Gud.

Paulus skriver i andra Korintierbrevet att han inte längre bedömer någon på människors vis, utan att han nu bedömer allt enligt det som är synligt i Kristus. För att bedöma någon på Guds sätt kan man följa några riktlinjer:

1. Pray: Begynna med att be till Gud för visdom och förståelse. Be om hans ledning i hur man ska bedöma den personen.
2. Läs och förstå Skriften: Läs och förstå vad Gud säger om rättfärdighet, kärlek och förlåtelse i Bibeln.
3. Fokusera på kärlek: Fokusera på att visa kärlek och förståelse till den personen, och försök att se det goda i dem.
4. Tänk på det som är osynligt: Paulus säger att han bedömer allt enligt det som är synligt i Kristus. Försök att se det som är osynligt i en person, det är deras själ och deras relation till Gud.
5. Var ödmjuk: Var medveten om att man själv också har brister och syn-

der och var ödmjuk i din bedömning av andra.

6. Följ Guds ledning: Lyssna på Guds röst och följ hans ledning i din bedömning av andra.

Genom att följa dessa riktlinjer kan man försöka att bedöma andra på ett mer kärleksfullt och rättfärdigt sätt, som är mer i enlighet med Guds syn på saken.

Jesus blir arg när lärjungarna vill sitta bredvid honom i himmelriket för att han vill att de ska förstå att hans syfte är att tjäna och ge av sig själv för andra, inte att bli tjänad och upphöjd. Han vill visa att det är genom att tjäna andra och ge av sig själv, inte genom att söka egen makt och välbefinnande, som man når högsta målet i livet.

Med uttrycket "den största ska vara de andras tjänare" menar Jesus att den som är mest inflytelserik och ansvarig ska vara den som tjänar och ger mest till andra. Han understryker att det är genom att tjäna andra och ge av sig själv, inte genom att söka egen makt och välbefinnande, som man når högsta målet i livet, och det är vad som kommer att belönas i himmelen.

I vår tid

"Guds kärlek är vägen till räddningen" är ett starkt budskap som kan hjälpa oss att förstå vikten av Guds kärlek i våra liv och vår relation till honom.

Tänk på en nyhet eller en ny film som nyligen släppts, kanske handlar den om en person som har gått igenom svåra tider, men som till slut hittar kärleken och acceptansen från en annan person eller en högre makt. Denna berättelse kan användas för att illustrera hur Guds kärlek är vägen till räddningen för oss människor.

Precis som kärleken och acceptansen från den andra personen eller den högre makten i berättelsen kan hjälpa en person att övervinna svårigheter och hitta mening och syfte i livet, så kan Guds kärlek och acceptans hjälpa oss att övervinna våra egna svårigheter och hitta räddning och frälsning i våra liv.

Gud visar sin kärlek till oss genom att skicka sin son Jesus för att dö för våra synder och ge oss en väg till räddning. Romarbrevet 5:8 säger "Men Gud visar sin kärlek till oss däri att Kristus dog för oss medan vi ännu var syndare."

Så, när vi accepterar Guds kärlek och låter den få tränga in i våra hjärtan, kan vi hitta räddning

från våra synder och en ny chans att leva ett liv i kärlek och tjänst till Gud.

Budskap

Så låt oss acceptera Guds kärlek och låta den få leda oss på vägen till räddning och frälsning.

Veckans gudstjänster

Det finns många olika saker som kan tas upp i gudstjänster under fastan, här är några förslag:

1. Andaktsstunder: Skapa tid för andakt och bön, där deltagarna kan reflektera över sina egna liv och relationer till Gud under fastetiden.
2. Predikningar: Predika om fastans betydelse och syfte, och uppmana deltagarna att använda fastetiden för att växa närmare Gud och för att lära sig mer om honom.
3. Bön och försoning: Led böner för försoning och bekännelse av synder, och uppmana deltagarna att be om förlåtelse och vägledning under fastetiden.
4. Musik och sång: Inkludera musik och sånger som är lämpliga för fastan, såsom sånger om bön, försoning och återhållsamhet.

5. Bibelläsningar: Led bibelläsningar som relaterar till fastan, till exempel Jesaja 58 eller Matteus 6:16-18.

6. Dela erfarenheter: Uppmuntra deltagarna att dela sina erfarenheter av fastan, och att reflektera över hur fastan har förändrat deras liv och relationer till Gud.

7. Samarbeta med andra kyrkor: Samarbeta med andra kyrkor i området för att skapa gemensamma faste- och bönstunder.

Genom att inkludera dessa olika element i gudstjänsterna kan man skapa en högtidlig och meningsfull fastetid för deltagarna.

Redaktionen drar av detta experiment slutsatsen att det även fortsättningsvis är att föredra att använda mänskliga skribenter.

Askonsdagen

Oskar Lilja, komminister i Dörby-Hossmo
pastorat

Tredje årgångens läsningar:

Manasses bön 11-15

Andra Korinthierbrevet 7:8-13

Lukasevangeliet 5:33-39

(Psaltaren 32.1-5)

Rubrik i evangelieboken:

Bön och fasta

Liturgisk färg:

Violett (alt. grå)

Kyrkoåret

Med askonsdagen börjar fastans 40-dagar långa vandring fram till påskfirandet. Även om askonsdagens firande i de flesta församlingar förmodligen gestaltar sig i det lilla är det ett viktigt steg in i påskfastan. Tonvikten i mässan ligger givetvis inte på predikan utan i det symboliska handlandet att ta emot korsets tecken med aska på pannan. Eftersom det inte finns någon ordning för detta i den Svenska kyrkohandboken rekommenderas Artos mässbok för vidare vägledning. Askonsdagsmässan är till sin form en slags botgudstjänst som med väldigt

enkla medel uttrycker vad fastan handlar om. Mer än ord.

Skriften

I och med 2002 års Evangeliebok fick askonsdagen tre olika årgångar. I de flesta fall torde det vara väl ambitiöst med tre läsningar utan det räcker gott med endast evangelieläsningen för att inte göra askonsdagen till en predikogudstjänst. Precis som fastan innebär att avstå för att ge rum för något nytt bör det finnas en återhållsamhet med orden denna kväll och låta korstecknandets starka symbolik vara det som predikar för oss. Evangelieperikopen från Lukasevangeliet kan vara svårtolkad ryckt ur sitt sammanhang och man bör betrakta Luk 5:27-39 som en sammanhållen helhet.¹ Samtalet i evangeliet utspelar sig på festen hos tullindrivaren Levi efter att Jesus har kallat honom till lärjunge, enligt traditionen aposteln Matteus. Levi har hörsammat Jesu enkla kallelse "Följ mig!" genom att han "...lämnade allt och steg upp och följde honom". (Luk 5:28) Till lärjungaskapet hör också att äta och hålla fest med Jesus. Sammanhanget runt bordssamtalet på festen som utspelar sig i vår perikop handlar alltså om lärjungaskap och Jesus manifeste-

rar genom måltidsgemenskapen att han inte har kommit för att kalla rättfärdiga utan syndare. (Luk 5:32) Att det handlar om lärjungaskap styrks ytterligare av att vår perikop omgärdas av å ena sidan Petrus kallelse i början av kapitel 5 och att Jesus väljer ut de tolv apostlarna i början av kapitel 6. När vi kommer in i samtalet på festen hos Levi får Jesus frågan varför hans lärjungar inte fastar till skillnad från Johannes och fariseernas lärjungar. Jesu svar placerar fastan i en eskatologisk kontext. Att fasta är att förbereda sig för det som ska komma men genom Jesus är festen redan här. Liknelserna i vers 36-39 är inte polemik mellan det gamla och det nya förbundet utan det handlar nog också om lärjungaskap. Jesus äter och dricker med både tullindrivare och syndare och han kallar dem till lärjungar och apostlar för att de är beredda att lämna det gamla bakom sig och följa honom in i något nytt. Det är rimligt att tolka just dessa människor som är beredda att följa Jesu kallelse som det nya vinet. Det handlar om villigheten att lämna allt och gå in i något nytt och låta sig re-formeras av Jesus. Ingen som har druckit av det gamla vinet vill ha av det nya eller som vi säger: man kan inte lära gamla hundar att sitta. Är vi beredda att lämna det

gamla bakom oss, våra synder, vår bortvändhet från Gud, våra tröga vanor? Eller som Jesu frågar mannen vid Betesda dammen ”Vill du bli frisk?”. (Joh 5:6) Den frågan ligger i askonsdagens korstecknande och orden: ”Kom ihåg, o människa, att du är stoft och stoft ska du åter bli. Omvänd dig och tro Evangelium.” Fastans 40-dagar är en ny möjlighet att återupptäcka vår grundläggande kallelse som lärjungar och följa Jesus in i påskan med sikte på den stora festen i Guds rike, den kallelsen som vi fick i dopet.

I vår tid

Fasta är ju inget främmande för vår tid i form av hälsokurer och viktningsprogram. 5:2 dieten är ju snarlik fariseernas tradition med två dagars fasta varje vecka. Att ta hand om sin kropp är ju inget fel men knappast påskfastans djupare mening. Dieter och hälsokurer handlar på ett sätt om att försöka hålla döden på avstånd medan askan snarare påminner om vår dödlighet, *memento mori*. Här finns något spännande att ta spjörn emot i vår kultur. För några år sedan gav Margareta Magnusson ut boken ”Döstädning: ingen sorglig historia” som blev en bestseller och ”döstädning” blev något av ett veder-

taget begrepp. Man kan tänka sig fastan som ett sätt att döstäda våra inre rum men i stället för till återvinningen går vi till Jesu kors med vårt bråte och våra kantstötta relationer.

Budskap

- Kom ihåg att du är stoft: för att uppstå behöver vi dö
- Storstädning inför festen: att lämna det gamla vid korset.
- Fastan är vägen till festen

Veckans gudstjänster

Askonsdagen firas bara på själva onsdagen men för resten av fastan gäller väl utmaningen att låta botkaraktern få utrymme i olika slags gudstjänster. En viktig fråga är hur vi kan göra biktens sakrament tillgänglig för vanliga gudstjänstfirare. Bot och bikt har knappast någon folklig förankring i vår kyrka men är likväl en välsignelse som väntar på att brukas. Den som har knäckt koden får gärna dela med sig!

¹ Joel B. Green *Gospel of Luke* (1997), sid 245.

Första söndagen i fastan - Invocavit

Conrad Witt, teologistudent, Greifswald,
Evangelisch-Lutherische Kirche in Nord-
deutschland, vänstift till Växjö stift

Tredje årgångens läsningar:

Första Moseboken 3:1-13

Hebreerbrevet 5:7-10¹

Markusevangeliet 1:12-13

(Psaltaren 31:2-6)

Rubrik i evangelieboken:

Prövningens stund

Liturgisk färg:

Violett

Kyrkoåret

Söndagen fick sitt traditionella namn, liksom alla söndagar i fastan, av inledningen på introitus i dess latinska form: *Invocavit me, et ego exaudiam eum.* ("Han åkallar mig, och jag svarar honom, Ps 91:15). Minnesregler ("åsnebryggor") är särskilt populära inom det tyska språket. Naturligtvis finns det en för söndagar i fastan: **I rätta ordningen lär Jesu passion!**

(tyska: **In rechter Ordnung lerne Jesu Passion!**)

I Tyskland har första söndagen i fastan blivit startpunkten för fastetiden för många, eftersom askonsdagen förlorat sin traditionella betydelse – i Sverige är det ju lite mer komplicerat i och med att fastlagssöndagen fick en sådan fastekarakter när askonsdagen föll bort. Eftersom långt ifrån alla firar askonsdag i Sverige finns det anledning att för församlingens skull påminna om askonsdagen också på fastans första söndag. Du kan därmed bjuda in till koncentration, försakelse och en tid att gå på djupet – bjuda in till en andlig fasta. Fastan är inte försakelse för försakelses skull, utan leder med sin spänning genom sju veckor till nya erfarenheter av och möten med Gud. I tyska protestantiska kyrkan (EKD) finns det den allmänna fastekampanjen "7 veckor utan..." (7 Wochen ohne...). Årets kampanj heter: "Gläns! 7 veckor utan försagdhet." (Leuchten! 7 Woche ohne Verzagtheit.) I den handlar det om inre illuminationens källor, om mänskliga rädslor och hur vi kan ge ljus genom att tillåta oss att stråla för andra människor.²

Jag uppfattar denna söndag inte bara som fastetidens startpunkt utan också som en sammanfattning.

Jesu person och hans verk betyder räddning för människorna och deras befrielse från att vara snärjd i synden (Romarbrevet 6:22). Passande därtill kommer söndagens bibliska motto i tyska protestantiska kyrkan från Första Johannesbrevet 3:8b: ”Guds son har uppenbarats för att utplåna djävulens verk.”

Tidigt i mina möten med Svenska kyrkans liv så blev det tydligt för mig att gudstjänster är ofta mer högtidliga och utsmyckade än vad jag är van vid från mitt hem-samfund här i Tyskland. Särskilt iögonfallande är det i fastan och under passionstiden. Kontrasterna är ett språk i sig; det enda som är mäktigare än en symfoniorkester som spelar riktigt starkt är en symfoniorkester som spelar riktigt svagt. Här kan kanske Svenska kyrkans församlingar ta utmaningen att använda mer av det svaga registret? Tiden är karg och enkel. Gloria och halleluja är utelämnade, bara en klocka ringer in gudstjänsten och orgeln spelas bara som komp för församlingens sång. Inte ens blommor smyckar altaret. Ju mer allvarlig man vill känna efter Jesu lidandet i denna tid desto mer nakna och opyntade behöver kyrkorna och gudstjänsterna vara, så att det yttre kan peka mot det inre.

Skriften

Söndagens texter har ett ovanligt men bra urval för att ta sig an den lutherska läran om synden och rättfärdiggörelsen. 1 Mos 3 berättar om människans ursynd: i strävan efter gudomlig kunskap och gudomlig för-måga uppträder ett skapat väsen (lat. creatur) som vill ta skaparens plats, och som därmed ger sig på hela skapelseordningen genom sitt gränslösa och självcentrerade beteende. Hebrerbrevets avsnitt tolkar Jesus med sitt frälsningsverk som den fullkomligaste och siste översteprästen. Han fullgjorde alla offer genom sin lydnad, sitt lidande och sin pågående förbön för att utplåna Adams och Evas olydnad. Gud blir människa för att hela vår mänsklighet! Markus 1 visar Jesus som en förebild i fasta och kontemplation. Därutöver tar berättelsen upp en existentiell mänsklig konstant: Vi ska tillmäta livet i denna världen en innebörd trots all meningslöshet och hot (”de vilda djuren”). Samtidigt känner vi oss välsignade och bevarade av Gud (”änglarna betjänade honom”). Psaltarpсалmen 31 formulerar i bönens form vår längtan efter Guds trygghet, trofasthet och räddning. Det var något om varje text. Låt oss också gå lite djupare!

Hebreerbrevet börjar genremässigt betraktat som en teologisk avhandling och slutar som ett brev. Ändå saknas det de vanliga kännetecknen som behövs för att man ska placera det i brevgenren. Författaren får betraktas som okänd. Den tidiga kyrkan fann skäl att tillskriva Hebreerbrevet till Paulus. Bara de texter som lästes av hela kyrkan, var i kontinuitet med apostlarnas lära och hade apostoliskt ursprung skulle räknas med i kanon. Problemet var att det där sista inte var så säkert, men ändå har brevet som vi får anta skrevs mellan 80 och 90 e.Kr. mycket att erbjuda! Det är skrivet till en tröttnad församling som har blivit osäker med sin bekännelse till Jesus Kristus och som har förlorat kraften som fanns i jesusrörelsens början. Författaren, och vi får anta adressaten, hade rik kunskap om Gamla testamentets rituella föreskrifter och filosofiska traditioner från Alexandria. Författaren försöker nämligen att förmedla tröst och mana till bekännelsen genom att tolka Kristus som den fullkomligaste översteprästen som gjorde den gammaltestamentliga kulten uppfylld och överflödigt för all tid genom att offra sig själv. Genom sin rörelse från korset (offer) till himmelen (allra heligaste) frisätter Jesus tillräckligt av välsignelsens kraft så att alla kristna

kan följa honom i den kulthandlingen och på så sätt får träda fram som renade inför Gud.

Hebreerbrevet tolkar Kristus-händelsen på kultiskt sätt (översteprästerlig kristologi) och tar upp en tankevärld som både judar och greker förstod. (Den Paulus vi känner i de paulinska breven är mer intresserad av att förstå Kristushändelsen med hjälp av andra delar av Gamla testamentets bud än de som gäller tempelkulten.) För oss är kanske inte metaforer som anknyter till tempeloffer omedelbart tillgängliga, men det kan tillgängliggöra sådant som kan ge näring också till vår tro. Genomtänkt teologi ska leda till att ge församlingen nya vitalitet. Det betyder välsignelse och utmaning samtidigt att på djupet ta sig an läsningen från Hebreerbrevet – men det kräver sin tid, framförallt i förberedelsen.

1 Mos 3 tillhör den biblisk-kristna antropologins grundtexter. I en kort text finns anknytningspunkter till många av människans existentiella frågor. Avsnittet närmar sig frågan om vad det mänskliga varat är på ett mytologiskt sätt. Ämnen är till exempel upplevelsen att vara felbar som människa och erfarenheten av ett liv som inte är gränslöst och som är skilt ifrån Gud. De första människorna känner sig prövade. Prövningen

symboliseras av ormen. Den förkroppsligar människans stegvisa alienation ifrån sin skapare men kan inte avgöras som entydig orsak. Hellre kan man säga 1 Mos 3 avbildar frestelsen som händelse. Frestelsen till det onda, i form av olydnad, står mitt i den goda skapelsen som en gåta. Att grubbla sig fördärvad om hur och varför kommer bli framgångslös. Den finns där och den griper tag i människan. Dialogen mellan Eva och ormen börjar harmlös och Eva lyckas inledningsvis att påminna ormen om Guds påbud.

Livets träd betyder ursprungligen välsignelsen för människorna. Men ormen vänder på orden och kastar en skugga på vad som verkade vara klara ord. Att Gud inte vill ge dem tillgång även till kunskapens träd visas genom ormen att Gud är missunnsam emot människorna. Ormens kloka men baksluga ord möjliggör att överträda Guds budord. Eva nyttjar möjligheten att sträva uppåt och att öka sin tillvaro och visar oss därmed en aspekt av människans vara: Vi tenderar att transcendera oss själva. Vår tillvaro skulle vara mer än att bara vara Guds kreatur. Men vi frestas lätt att välja en annan väg att fullkomnas än den som Gud har tänkt i sin tanke om oss.

I vår tid

Ytterst varsam behöver man vara i hanteringen av begreppet ”synd”; det gäller alltid idag och kanske särskilt i mötet med dagens texter. Verkningshistorien orsakade flera missförstånd. Synden missförstås om det bara handlar om ett begrepp i mening av vissa beteenden: att dricka alkohol, dansa, svära, spela kort, ha långt hår eller ha på sig korta kjolar. Sådana definitioner fördunklar syndens makt som något som präglar vår tillvaro inte till det yttre, utan på djupet. Paulus beskriver synden som en makt som gör människan till slav. Synden vidlåder vid den mänskliga naturen, men tillhör inte till människans väsens kärna. Bara synden skiljer oss från Jesus om man tittar på hans mänskliga natur (Filipperbrevet 2:7).

Å andra sidan kan man behöva inta ett visst kritiskt avstånd ifrån Augustinus läran om arvsyndens, återigen med verkningshistorien i åtanke. Här behövs både tydliga förklaringar och bättre begrepp när temat ska behandlas. Läran missbrukades alltför ofta för att fördöma sexualiteten och sexuellt umgänge och att bygga upp fientlighet emot lust och mänsklig kroppslighet i sig själv. (Vilket ju motsäger Augustinus urskillningen mellan användning (latin: *uti*) och njutning (latin: *frui*) av gods. Kropps-

ligheten och sexualitet kan inte vara onda i sig själva utan blir onda om de motsäger det högsta godset vilket som är Gud.) Tolkningen av Eva som vållande till ursynen har lett till kvinnohat och patriarkalt förtryck av kvinnor. Begreppet ”arvsynd” antyder att synden ärvas genom en biologisk händelse från generation till generation. Det kan det inte vara fråga om. Läran om (arv)synen försöker att förmedla att bristande förtröstan på Guds löften exkluderar ifrån Gudsrelation. Synden hotar hela relationen till Gud. Den relationen har Jesus helat genom sin person och sitt räddningsverk. 1 Mos 3 är inte lämplig som ett lärostycke om synden, utan är en viktig episod i biblisk antropologi. Första Mosebok vill förklara människans plats utifrån världens och skapelsens horisont. Allvetande och odödlighet tillhör inte människan som däri skiljer sig ifrån Gud. Vår inboende benägenhet att ändå ge oss på detta låter sig därför bättre beskrivas som ursynen eller ursprungssynen. Den var den första synden och ur den följer allt annat som är synd, att vi tar del i världens bortvändhet från Gud.

Budskap

- **Jesus själv är en förbild i att fasta:** Fastan kan bli mer levande

när den är följs av synliga tecken. Men framförallt behövs det sinnesförändring som en inre process (grekiska: metánoia – ändra sinne). Det yttre kan hjälpa till i sinnesförändringen, men blir det yttre det viktiga så blir det aldrig någon sinnesförändring.

- **Jesus möter oss (bland annat) som översteprästen som tagit bort världens synd.** Guds vrede står inte längre mellan Gud och oss. Genom sina böner frisätter han välsignelses kraft ännu idag. (Budskapet förutsätter att du lägger ut mer av Hebreerbrevet än vad som står i perikopen i evangelieboken!)
- **Berättelsen om Adam och Eva påminner oss om vår verklighet som människor.** Den hjälper oss att acceptera vad vi är avsedda för: Guds avbild – inte mer, men inte mindre än detta. Relationen till Gud är vad vi är tänkta till och avsedda för.

Veckans gudstjänster

Här vill jag lyfta fram två viktiga händelser från reformationstiden. I mars 1522 (veckan efter Invocavit!) höll Martin Luther sina åtta omtalade invocavitpredikningarna (tyska: Invocavitpredigten). Medan Martin Luther

gömdes på Wartburg mellan maj 1521 och mars 1522 började rörelsen hemma i Wittenberg radikaliseras allt mer. Framförallt Andreas Bodenstein von Karlstadt och Justus Jonas den äldre ville ha ett ökat tempo med reformer. De firade måltiden med utdelande av båda elementen, avstod från elevationen och firade mässan utan liturgiska kläder. Karlstadt satsade även på ikonoklasm. Folket i Wittenberg var förvirrade och oroade. Martin Luther försökte med sina predikningar att få ordning i reformationen i Wittenberg igen.³

På samma dag, söndag 9:e mars 1522, ägde det berömda Korvätandet i Zürich rum (Zürcher Wurstessen eller Froschauer-Wurstessen). Zürichs överklass, offentliga personer och präster samlades för att demonstrativt bryta det allmänna påbudet att fasta genom att äta korv. Huldrych Zwingli var närvarande men åt inte med. Gästgivare var tryckaren Christoph Froschauer. Evenemanget blev lika betydelsefullt för reformation i tyskspråkiga länder som Martin Luthers anslag av 95 teserna 1517. Båda är uttryck av den evangeliska friheten. Zwingli tog ställning till fastan i sin predika två veckor senare. Efteråt trycktes skriften "Vom Erkie-sen und Freiheit der Speisen" (Om val och frihet i fråga om föda). Flera

kravaller präglade staden Zürich under denna tid. Överraskande bestämde kommunstyret att man vill orientera sig med hjälp av Zwinglis bibelförståelse i denna fråga. Det var ett genombrott för reformationens teologi och rörelse i Zürich och hela Schweiz. Ska det ätas korv under veckan finns det att prata om. Har församlingen inte planerat det, kan det finnas skäl att göra det, nu när det finns att prata om...

¹ Det utvalda avsnittet börjar mitt i en större berättelse där Aron och Kristus jämförs. Om man vill betona Kristi funktion som översteprästen och Hebreerbrevets geniala teologi skulle man läsa verserna 1-10.

² För mer information (tyvärr bara på tyska): <https://7wochenohne.evangelisch.de/>

³ På nätet finns åtminstone en engelsk översättning: <https://www.checkluther.com/wp-content/uploads/1522-Eight-Sermons-by-Dr.-Martin-Luther-Preached-at-Wittenberg-in-Lent-1522-Invocavit-Sermons.pdf>

Andra söndagen i fastan - Reminiscere

Gustav Lundborg, blivande kyrkoherde i Kalmar pastorat

Tredje årgångens läsningar:

Jesaja 61:1-3

Hebreerbrevet 11:23-27

Markusevangeliet 14:3-9

Psaltaren 130

Rubrik i evangelieboken:

Den kämpande tron

Liturgisk färg:

Violet

Kyrkoåret

Beteckningen *Reminiscere* ("kom ihåg") kommer från den psaltarpsalm som traditionellt sett hör till söndagen. "Herre, kom ihåg din barmhärtighet, den godhet du alltid har visat" (Ps 25:6).

Skriften

Den gammaltestamentliga läsningen förflyttar oss bakåt i tiden på två sätt. Ca 2700 år bakåt till Jesajas tid och samtidigt tre år tillbaka i förhållande till söndagens evangelium. När Jesus efter sitt dop i Jordan kom

tillbaka till Nasaret där han hade växt upp och gick till synagogan på sabbaten gav man honom profeten Jesajas bok. Och då han öppnade den och läste var det ur det ställe som är denna söndags gammaltestamentliga läsning: "Herrens ande är över mig, ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren". Jesus är Herrens smorde, men vår befrielse och glädje har ett pris, nämligen hans lidande och död. Påskdagen är den dag som profeten Jesaja målar upp som den dag då vi ska få huvudprydnad i stället för aska på våra huvuden, glädjens olja istället för sorgdräkt, lovsång istället för modlöshet. Det är svårt att se och fatta på förhand, men genom uppståndelsen och i ljuset av den tomma graven blir det tydligt.

Epistelläsningen är Hebreerbrevets beskrivning av hur tron har burit genom frälsningshistorien. De rader som tillhör denna söndags text handlar om Mose. Kontentan är att utan tro hade Mose aldrig kunnat eller vågat utföra det han kallades till. Kanske kan vi låta texten spegla våra egna liv för att få syn på trons bärkraft och tillitens nödvändighet?

I Evangeliet är Jesus och kvinnan med balsamflaskan i fokus. Det var många som hade synpunkter på kvinnan som slösade den dyrbara nardusbalsamen på Jesus. Det står till och med att de grälade på henne. Och man kan tänka sig att hon blev hårt ansatt eftersom Jesus griper in och säger: ”Låt henne vara! Varför gör ni henne ledsen? Hon har gjort en god gärning mot mig.” Men hon verkar inte ha brytt sig om de andra när hon handlade i ren kärlek. Ungefär som den människa som är riktigt ordentligt förälskad inte bryr sig om andras blickar när längtan efter att uttrycka sin kärlek blir för stark och övergår till fysisk kontakt, kramar och pussar mitt bland vänner eller familj. När längtan efter att uttrycka sin kärlek stänger av omvärldens oskrivna regler.

Kvinnans smörjande av Jesu huvud har också en djupare symbolik. Jesus hade börjat bli hårt ansatt. Planerna på att döda honom pågick. Han skulle dö en skamdöd, upphängd på ett kors som en mördare och rövare. Honom som man skulle smäda och håna, honom stod nu kvinnan upp för och demonstrerade att hon inte skändes för honom, tvärtom. Trehundra denarer som oljan sägs vara värd motsvarade en normal årsinkomst på den tiden. Hon visar med all tydlig-

het att denne man är Messias, Kristus, vilket betyder den smorde. Och samtidigt finns det en annan symbolik i det som sker. Jesus förklarar hennes handlande genom att berätta om den väg som väntar honom. ”I förväg har hon sört för att min kropp blev smord till begravningen”.

Det är genom sin död på korset som han ska vinna segern för vår skull och framträda som Herre över synd och ondska, som den segerande kungen, som Messias, ”den smorde” som Gud hade lovat skulle komma. Det är han!

I vår tid

Om man i församlingen använder olja vid dopet går det denna söndag att anknyta till detta i predikan. När vi döptes smörjdes vi med glädjens olja till ett liv i Kristus. Ett liv som vad som än händer för alltid är förbundet med livets seger över döden. Det nya livet som vi har fått ta emot genom vårt dop och som hur kämpigt vi än kan ha det alltid kommer att vändas till seger, ett liv som mörkret och modlösheten hur mycket det än tränger på aldrig kan få den slutliga makten över.

Evangeliebokens rubrik, ”den kämpande tron”, kan handla om att inte ge upp hoppet om detta. Att våga tro trots livets alla tacklingar, trots smärta, trots vår egen oförmåga och våra misslyckanden. Att våga lita på att i slutändan är det inte oss själva det hänger på utan på honom. Han som levde vårt liv och dog vår död för att vi skulle få hans liv, hans rättfärdighet, hans kärlek. Att vad vi än gör med våra liv, hur mycket vi än skadar oss själva, våra medmänniskor, vår värld så förändrar det inte Guds kärlek till oss. Den är större än allt annat. En flaska dyrbar nardusbalsam till priset av en årslön är ingenting mot den och det finns inget uns av rationalitet eller måttfullhet i Guds sätt att älska dig. Därför får kvinnans slösande av sin kärlek på Jesus även få vara ett evangelium om Guds slösande och opropor­tionella kärlek till dig och mig.

Den kämpande tron kan också ta sig uttryck i modet att våga visa vår kärlek till honom, till Jesus. Kvinnan i evangeliet skämdes inte för honom. Vågar vi alltid visa vår kärlek till Kristus utan att anpassa oss till hur vi bör tänka eller tala om vår tro, om vår relation till Gud, utan att bry oss om konventioner och oskrivna regler eller andras ifrågasättande blickar?

Budskap

- Vi är genom vårt dop för alltid inbegripna i Kristi seger – vi är smorda med glädjens olja och kallade att gjuta hopp i världen.
- Tron är motgiftet mot hopplöshetens missmod.
- ”Hoppas på Herren, Israel, ty hos Herren finns nåd och makten att befria” (ur söndagens psaltarpsalm).

Veckans gudstjänster

Fastetiden inbjuder till att forma vardagsgudstjänster som präglas av kyrkoårstidens botkaraktär. Ett sätt att möjliggöra för fler att få möjlighet till enskild avlösning kan vara i botgudstjänstens eller botmässans form. På vissa håll firas den sortens gudstjänst någon gång under fastetid varje år. Hör med kollegor i dessa församlingar om du vill veta mer om hur en sådan gudstjänst kan utformas. Det kan också vara en tid att mer aktivt påminna om bikten som en möjlighet. Hela året blir det tradigt att påminna om den i samband med andra meddelanden i gudstjänsten, men under fastan kan det vara tillbörligt, rätt och saligt.

Månadsblad för Knäckebröhults kyrkliga samfällighet

– Femfaldigen nekad att få delas ut som samhällsinformation – Februari 2023 –

Kyrkorådets ordförande tar till vapen

Inspirerad av de nya bis-kopsvapnen har kyrkorådets ordförande låtit ta fram ett eget vapen som ska fånga skärningsfältet mellan en mer städad boklig bildning och bakgrunden i den råa vildmarken. Härmed kun-görs förslaget till blasone-ring:

Sköld: kvadrerad: 1 och 4 i fält av guld en öppen röd bok med blå penna placerad i bokens neder-kant. 2 och 3 i rött fält en björnskit av guld med den smala änden åt vän-s-ter. Valspråk: "Fatta pen-nan, få det ur dig!"

Kostnadskris påverkar både ost och våfflor

På grund av den stigande inflationen kommer kyr-koherden i år att stå på ICA och sälja purjolök istället för prästost till förmån för fasteinsamling-en. Den eventuella vinsten väntas dock helt ätas upp av syföreningens traditionella våffelförsäljning på Jungfru Marie bebådelsedag, som i år väntas gå med rekordförlust. Förhandlingarna om att göra ett undantag och baka med margarin istället för smör har strandat helt efter att kamreren genom-förde en aktion där ett auktionsalster brändes ut-anför församlingshemmet.

Pärm saknas – hittelön utlovas

I samband med visitationen har uttryckts önske-mål om att i alla samtal utgå ifrån församlingsin-struktionen. För att vi ska kunna förbereda oss efterlyser vi nu den röda pärm som tidigare stod på pastorsexpeditionen och som på ryggen hade påskriften "om biskopen eller prosten kommer". Pärmens var vinröd men kan ha blivit något mör-kare i färgen på grund av dammet.

Saxat

Sport kyrka

fastlags söndagen, 11.00

Traditionell fastlagsmessa med litania och hela köret

(OBS! Börjar senare om vi inte fått undan kon-fettin!)

ur

Sport kyrka

fastlags söndagen 09.00

Karnevalsmässa för glad-lynta. semlor och konfet-ti

församlingsbladen

Knäckebröhults kyrka

22 februari, 08:00

Askonsdagsmessa för obotfärdiga

Garanterat fri från appel-ler om bot och bättring.